

Onderzoeksvraag

Op welke manier kan het aantal BBL-plaatsen in de sector zorg en welzijn, in de regio Groningen en Drenthe verhoogd worden?

Een goede manier voor het opleiden van werkzoekenden, baanveranderaars en medewerkers die willen doorstromen naar een hoger niveau is de Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL). Een BBL-plaats is een dienstverband dat in combinatie met een BBL-opleiding opleidt tot een beroep op mbo-niveau. Volgens arbeidsmarktanalyses zullen op de middellange termijn personeelstekorten ontstaan. Gezien de grote belangstelling voor BBL-plaatsen, kan het creëren van meer BBL-plaatsen een goede strategie zijn om de tekorten te beperken.

In het onderzoek is bekeken in welke branches BBL-plaatsen worden aangeboden en wat de ervaringen zijn met BBL-leerlingen. Bovendien is gekeken of organisaties geïnteresseerd zijn in samenwerking of gezamenlijk opleiden. En, als dit het geval is, hoe moet deze samenwerkingsvorm er dan uit zien en gefinancierd worden? Door middel van literatuuronderzoek, een internetenquête en interviews is op deze vragen een antwoord gegeven. Aan het onderzoek werkten 56 organisaties mee.

Conclusies

In welke branches worden BBL-plaatsen aangeboden?

- In de branches VVT, gehandicaptenzorg en GGZ, worden de meeste BBL-leerlingen opgeleid.
- In de branches welzijn, maatschappelijke dienstverlening en jeugdzorg, worden voornamelijk duaal leerlingen opgeleid (niveau 5).
- In de overige branches worden weinig tot geen BBL-leerlingen opgeleid voor zorg en welzijn.
- De vraag is het grootst naar leerlingen die een verzorgende-IG en verpleegkundige opleiding volgen.

Wat zijn de ervaringen met BBL-leerlingen?

- Veel leerlingen zijn werknemers die intern doorstromen.
- Door reorganisaties en bezuinigingen is er vaak minder geld beschikbaar voor opleidingen.
- P&O'ers en praktijkopleiders vinden het vaak moeilijk om management te overtuigen van de noodzaak tot opleiden.
- Men vindt de BBL-leerlingen een betere aansluiting hebben op de werkvloer dan BOL-leerlingen (beroepsopleidende leerweg).
- Organisaties kunnen meer invloed kunnen uitoefenen op het onderwijs van BBL-leerlingen dan dat van BOL-leerlingen.
- Er is weinig uitval onder de BBL-leerlingen. Als er al sprake is van uitval, dan komt dat door een verkeerde voorstelling van de branche (vooral GHZ en GGZ).

- Organisaties gaven aan dat zij het een voordeel vinden dat BBL-leerlingen na het behalen van een diploma in dienst blijven, ze hoeven niet meer opnieuw te worden ingewerkt. Bovendien kunnen ze zelf de leerling selecteren. Dit in tegenstelling tot BOL-leerlingen.
- Er kleven ook nadelen aan BBL-leerlingen: ze zijn niet altijd direct inzetbaar en als de leerling vertrekt of ziek wordt, is het gat dat is ontstaan moeilijk op te vullen.

Financiering

- Het is bij organisaties niet altijd bekend wat het kost om een leerling op te leiden.
- Organisaties bekostigen de opleiding geheel of gedeeltelijk uit eigen middelen.
- Niet iedereen maakt gebruik van de WVA regel, het stagefonds of subsidies.
- Organisaties vinden BBL-leerlingen duurder dan een BOL-leerlingen

Werving en selectie

- Organisaties hoeven meestal weinig moeite te doen om leerlingen te vinden, leerlingen melden zich vaak zelf door middel van open sollicitaties.
- Ook wordt geworven via open dagen, de eigen website of de vacaturesite van ZorgpleinNoord.
- Bij de selectie vindt men leeftijd niet zo belangrijk, een goede motivatie wel.

Samenwerking

- 70% van de organisaties die al BBL-leerlingen opleiden is geïnteresseerd in samenwerking. Daarbij staat nog eens 23% van de organisaties die nog geen BBL-leerlingen opleiden open voor samenwerking.
- De organisaties willen vooral gezamenlijk opleiden om, indien mogelijk, meer geld te krijgen om op te leiden en minder administratieve handelingen te hoeven verrichten.
- Verder wil men meer invloed kunnen uitoefenen op het onderwijs en onderling leerlingen uit kunnen wisselen of laten rouleren.

Aanbevelingen

Geadviseerd wordt een platform in de vorm van een stichting op te richten, met een bestuur dat is samengesteld uit bestuurders van verschillende deelnemende partijen. De stichting heeft een coördinerende rol. Leerlingen kunnen de opleiding volgen bij de stichting op verschillende niveau's. Hierbij moet bekeken worden of de huidige vorm van onderwijs aangepast kan worden. Leerlingen zouden beter voorgelicht moeten worden en eventueel voorgeselecteerd worden. De uiteindelijke selectie doen de organisaties zelf. De mogelijkheden voor financiering moeten verder onderzocht worden.

Petra Molenaars voerde het onderzoek naar BBL-plaatsen in zorg en welzijn, uit als afstudeeropdracht in het kader van de opleiding Management, Economie en Recht aan de Hanzehogeschool Groningen. Het gehele onderzoeksrapport kunt u downloaden op de website van ZorgpleinNoord via <http://www.zorgpleinnoord.nl/nl/arbeidsmarkt/arbeidsmarktonderzoek/arbeidsmarktonderzoek-door-zpn/>